

DE
MILITAIRE SPECTATOR

TIJDSCHRIFT

VOOR DE

WEERMACHT VAN NEDERLAND EN INDIË

ONDER HOOFDREDACTIE VAN

P. H. A. DE RIDDER

LUITENANT-KOLONEL DER GRENADIERS

94STE JAARGANG

MET PLATEN EN KAARTEN

's-GRAVENHAGE

H. P. DE SWART & ZOON

DE MILITAIRE SPECTATOR

Inhoud van den vier en negentigsten Jaargang. Nieuwe Serie.

Bladz.

A.

Aanvoer van geweer en mitrailleurmunitie in den bewegingsoorlog, door E. SNOEK	193
Administratie bij de korpsen, door W. H. WIARDI	92
ALMA, J. H., Een ontwerp hoekmeter ten gebruike bij het vuren met zware mitrailleurs	673
Artillerie-onderwijs op de K. M. A., Het, door D. H. G. BRETHOUWER.	578
ATTILLA. Losse aantekeningen omtrent en naar aanleiding van de groote najaarsoefeningen 1924	104, 156 en 179

B.

BEETS, T., Een vraagstuk betreffende zware mitrailleurs	124
Bereden wapenes en de brochure: „Dertig millioen bezuiniging”, De, door J. H. CARSTENS	1
BERG, D. VAN DEN, Economische en industriele oorlogsvoorbe- reiding	623 en 683
BISCHOFF VAN HEEMSKERCK, W. F. K., Spoorweggeschut	59
Boekbespreking.	
NORMAND, ROBERT. Prise de Nowo-Georgiewsk par les Allemands en auot 1915	52
VILLEDIEU, ALBERT. Manuel pratique de tir et d'appréciation des distances	53
MERZBACH, CHARLES. La bataille de l'Yser. Examen-critique d'une étude de M. L. Madelin	53
DE SELLIERS DE MORANVILLE. Du haut de la Tour de Babel. Commentaire sur la préparation a la guerre et la situation de la Belgique en 1914	173
ADARIDI, K. Taktische Verwendung der Maschinengewehre auf grund von Kriegserfahrungen	174
RUDRAUF, CHARLES. Le drame de la mauvaise frontière. Lettres d'un Alsacien (1914—1916)	175
KRASNOW, PETER. Van den Dubbelen Adelaar naar het Roode Vaandel 1894—1921. (Vertaling door J. C. van den Muyzenberg)	175
Betonkalender 1925	177
DOORMAN, W. H., De leuze van de Nationale Ontwapening	177

	Bladz.
MARCHANT, A., Les chemins de fer de l'Est et le guerre de 1914—1918	240
STOLLBERGER. Kampfschule für Infanterie. Dritter Teil. Bataillon und Regiment	241
BEUTEL. Schneelauf-Ausbildung und Wert des Schneelaufes für militärische Zwecke	241
Deutscher Heeres und Marine-Kalender 1925	437
Gefechtsausbildung des Schützen und der Gruppe	437
ADARIDI, K., Freischaren und Freikorps	437
REBOUL. Mobilisation industrielle. Tome I	493
MENZEL, E., La vérité sur l'évacuation d'Anvers en 1914	494
LIPPMANN, FRANZ. Die Einzelgefechtsausbildung	495
FREYER, L., Taschentabelle nebst Anweisungen für den Artillerie-Unteroffizier und Infanteriegeschützführer	495
RAGUENEAU. Strategie des transports et des ravitaillements . .	496
HANSLIAN, DR. R. und FR. BERGENDORFF, Der chemische Krieg .	616
CAMON. La guerre Napoléonienne. Précis des campagnes Tome I et II	616
HIERL, CONSTANTIN. Der Weltkrieg in Umrissen III Teil	617
VALLET, AUG. Un nouvel aperçu du problème colonial	618
DEVOUGES, MARCEL. L'avènement des armes automatiques . . .	618
CAMON. Ludendorff sur le front russe 1914—1915	619
BOSCH, G. C., Electricische overbrenging van vuurleidingsgegevens	420
BRANDS, DR. C., De waarde van turfstrooisel als rustbed voor paarden	540
BRANDS, DR. C., De beoordeeling van de gebruikswaarde van turfstrooisel	725
BREST VAN KEMPEN, C. P., De Zandkaart. Een belangrijk hulpmiddel bij het onderwijs	563
BRETHOUWER, D. H. G., Het Artillerie-onderwijs op de K. M. A.	578
BRINKMAN, B., Voorbereidingen tot eene landing op groote schaal	379
BRUYN, A. DE, Een en ander over het schieten met zware mitrailleurs	472 en 499
BRUYN, J. N., Een en ander over Voorposten	260

C.

CARSTENS, J. H., De bereiden wapens en de brochure: „Dertig miljoen bezuiniging”	1
Cavalerie voorschrift 1924. (Cavalry Training volume I), Het nieuwe Engelsche, door J. E. FEENSTRA	98

- Critiek op het artikel van den heer A. L. van der Sluys Veer over: „De berekening van de dikte van een horizontale gewapend betondekking” (M. S. 1924, no. 11), door J. H. DE MAN 147

D.

- DAM VAN ISSELT, W. E. VAN, De Standaard-artikelen en het Zwitsersche stelsel 41
- DEDEM, VAN, Losse aantekeningen omtrent en naar aanleiding van de groote najaarsoefeningen in 1924 191
- DRIEST, F. A. VAN, Mededeelingen omtrent de nadeelen van het veelvuldig voorkomen van ingewandswormen en het windzuigen bij militaire paarden 643
- Droomen van Sebastiaan, door J. H. VAN SWINDEN KOOPMANS. 80 en 128

E.

- Economische en industrieele oorlogsvoorbereiding, door D. VAN DEN BERG . . . . . 623 en 683
- Efficiency en Psychotechniek in het leger, door A. DE VRIES . . 140
- Electrische overbrenging van vuurleidings-gegevens, door G. C. BOSCH 420
- Electro-schoktorpedo's der Landmacht, door C. DE WIJS . . . 276

F.

- F'EENSTRA, J. E., Het nieuwe Engelsche cavalerie voorschrift 1924. (Cavalry Training volume I) 98
- FOERSTER, WOLFGANG, Nogmaals: Wilde Schlieffen Nederland overweldigen? 220
- Franchissement des Fleuves en présence de l'ennemi (Technique et Tactique) par R. Normand, door C. A. HARTMANS 399
- Fransche School, De, door X. 522

G.

- Gegevens vreemde legers, 55, 115, 169, 234, 307, 371, 431, 489, 557, 611, 676 en 736
- Geneefsche Protocol, De beteekenis van Engeland's verloochening van het, door A. DE VRIES 647
- Gevechtsvoorschrift door den kapitein Jhr. J. Th. Alting von Geusau (Mil. Spect. Nov. '24), De bespreking van het Belgische, door P. J. VAN MUNNEKREDE, H. A. SEYFFARDT en J. F. VAN DER VLJVER 6

Gevorderde paarden en iets over voeding, verzorging en verpleging in kantonementen e.d. (Mobilisatie-herinneringen). Eerste behandeling van, door J. H. VAN REEDE	22
GROENEWEGEN JR., H. Y., Een nieuwe koers in militaire geest, encadeering, opleiding, bezuiniging en promotie	119

H.

HAMMER, J. F., Eenige opmerkingen over samenstelling en gebruik van den lichtmeetdienst	416
HARTMANS, C. A., Een bezoek aan de Zwitsersche pontonniers	586
HARTMANS, C. A., Franchissement des Fleuves en présence de l'ennemi (Technique et Tactique) par E. Normand	399
HEEM, L. W. VAN DER, De opleiding van verbindingspersoneel 547, 604 en	659
HEUVEN, J. C. VAN, Begrippen omtrent Terreinmeetdienst	598
Hoekmeter ten gebruike bij het vuren met zware mitrailleurs, Een ontwerp, door J. H. ALMA	673

I.

Indirecte richting van vuurmonden, door A. KOOÏMAN	730
Inhoud van Tijdschriften (N. O. I.) 242, 318, 376, 497, 620, 682 en	740
Inlichtingsdienst, door S. G. NAUTA PIETER	697

J.

JOCHIM VAN NOOTDORP, F. E., Verdedigende stellingen	135
---	-----

K.

Koninklijke Militaire Sportvereniging, Het wedstrijdprogramma van de, door Jhr. K. F. QUARLES VAN UFFORD	313
KOOÏMAN, A., Indirecte richting van vuurmonden	730

L.

Landing op groote schaal, Voorbereidingen tot eene, door B. BRINKMAN	379
Landsverdediging, Handel en Industrie, Hoofdlijnen, ter verzekering van het verband tusschen, door A. DE VRIES	458
LELY, J. W. VAN DER, De opkomst der lichting bij de Infanterie in één ploeg	224
Lichtmeetdienst, Eenige opmerkingen over samenstelling en gebruik van den, door J. F. HAMMER	416

	Bladz.
LOHMEYER, H. T. J. M., Pioniers in oorlogstijd	87
L., v., Enkele opmerkingen over de losse aantekeningen van Attila aangaande de najaarsoefeningen 1924	334

M.

Magnuseffect, Het, door M. TANS	391
MAN, F. F. H. DE, De Pontonniers tijdens de manoeuvres van de Lichte Brigade in 1924	17
MAN, J. H. DE, Critiek op het artikel van den heer A. L. van der Sluys Veer over: „De berekening van de dikte van een horizon- tale gewapend betondekking” (M. S. 1924, no. 11)	147
Mededeeling van de Redactie	742
MEULEN, J. VAN DER, Hoe zal de opleiding van het verbindings- personeel moeten plaats hebben bij de Artillerie?	365
MILDERS, C. F. A., Vuurleiding, vuurbevelen en vuuraanteeke- ningen bij een sectie zware mitrailleurs	593
Militaire geest, encadreering, opleiding, bezuiniging en promotie, Een nieuwe koers in, door H. Y. GROENEWEGEN JR.	119
Mitrailleurbataljons. Is invoering ten onzent wenschelijk?, door G. J. SAS	439
Mitrailleurs, Een en ander over het schieten met zware, door door A. DE BRUYN	472 en 499
Mitrailleurs, Een vraagstuk betreffende zware, door T. BEETS	124
Mitrailleurs, Vuurleiding vuurbevelen en vuuraantekeningen bij een sectie zware, door C. F. A. MILDERS	593
Motor-artillerie, Iets over, door A. F. Q. WINTER	636
MUNNEKREDE, P. J. VAN, H. A. SEYFFARDT en J. F. VAN DER VIJVER, De bespreking van het Belgische Gevechtsvoorschrift door den kapitein Jhr. J. Th. Alting von Geusau (Mil. Spect. Nov. '24)	6

N.

Najaarsoefeningen in 1924, Al te losse aantekeningen omtrent en naar aanleiding van de groote, door VELDJIAS	190
Najaarsoefeningen 1924, Enkele opmerkingen over de losse aan- teekeningen van Attila aangaande de, door v. L.	334
Najaarsoefeningen 1924, Losse aantekeningen omtrent en naar aanleiding van de groote, door ATTILLA	104, 156 en 179
Najaarsoefeningen in 1924, Losse aantekeningen omtrent en naar aanleiding van de groote, door VAN DEDEM	191
NAUTA PIETER, S. G., Inlichtingsdienst	697

O.

- Opkomst der lichter bij de Infanterie in één ploeg, De, door
J. W. VAN DER LELY 224
- Overzicht van Buitenlandsche Tijdschriften. *Heeft een afzonderlijke pagineering.*

P.

- Pioniers in oorlogstijd, door H. T. J. M. LOHMEYER 87
- Pontoniers, Een bezoek aan de Zwitserse, door C. A. HARTMANS 586
- Pontoniers tijdens de manoeuvres van de Lichte Brigade in
1924, De, door F. F. H. DE MAN 17

Q.

- QUARLES VAN UFFORD, Jhr. K. F., Het wedstrijdprogramma van de
Koninklijke Militaire Sportvereniging 313

R.

- REEDE, J. H. VAN, Eerste behandeling van gevorderde paarden en
iets over voeding, verzorging en verpleging in kantonnementen
e.d. (Mobilisatieherinneringen) 22

S.

- SAS, G. J., Mitrailleurbataljons. Is invoering ten onzent
wenschelijk? 439
- Schlieffen, Graaf von, Eene boekbespreking, door B. VAN SLOBBE 48
- Schlieffen Nederland overweldigen? Wilde, door J. J. G. Baron
VAN VOORST TOT VOORST 35
- Schlieffen Nederland overweldigen? Nogmaals: Wilde, door
WOLFGANG FOERSTER 220
- Schlieffen's operatieplan van 1905, door J. J. G. Baron VAN
VOORST TOT VOORST 319
- SLOBBE, B. VAN, De strategische waarde van spoorwegen en auto-
mobielen . . . . . 208 en 243
- SLOBBE, B. VAN, Graaf von Schlieffen. Eene boekbespreking . . 48
- SNOEK, E., De aanvoer van geweer- en mitrailleurmunitie in den
bewegingsoorlog 193
- SNIJERS, W. G. F., Staatkunde en Strategie. Beschouwingen over
de voorgeschiedenis van den wereldoorlog en over de operatie-
plannen voor den veldtocht van 1914, ook in verband met de
belangen van Nederland . . . . . 281 en 337

Spoorweggeschut, door W. F. K. BISCHOFF VAN HEEMSKERCK . . .	59
Staatkunde en Strategie. Beschouwingen over de voorgeschiedenis van den wereldoorlog en over de operatieplannen voor den veldtocht van 1914, ook in verband met de belangen van Nederland, door W. G. F. SNIJDERS	281 en 337
Standaard-artikelen en het Zwitsersche stelsel, De, door W. E. VAN DAM VAN ISSELT	41
Strategische waarde van spoorwegen en automobielen, De, door B. VAN SLOBBE	208 en 243
SWINDEN KOOPMANS, J. H. VAN, Droomen van Sebastiaan	80 en 128

T.

TANS, M., Het Magnuseffect	391
Terreinmeetdienst, Begrippen omtrent, door J. C. VAN HEUVEN	598
Turfstrooisel als rustbed voor paarden, De waarde van, door Dr. C. BRANDTS	540
Turfstrooisel, De beoordeeling van de gebruikswaarde van, door Dr. C. BRANDS	725

V.

VELDJAS, Al te losse aantekeningen omtrent en naar aanleiding van de groote najaarsoefeningen in 1924	190
Verbetering	498 en 742
Verbindingspersoneel, De opleiding van, door L. W. VAN DER HEEM, 547, 604 en	659
Verbindingspersoneel moeten plaats hebben bij de Artillerie? Hoe zal de opleiding van het, door J. VAN DER MEULEN	365
Verdedigende stellingen, door F. E. JOCHIM VAN NOOTDORP	135
Voorposten, Een en ander over, door J. N. BRUYN	260
VOORST TOT VOORST, J. J. G. BARON VAN, Schlieffen's operatieplan van 1905	319
VOORST TOT VOORST, J. J. G. BARON VAN, Wilde Schlieffen Nederland overweldigen?	35
VRIES, A. DE, De beteekenis van Engeland's verloochening van het Geneefsche Protocol	647
VRIES, A. DE, Efficiency en Psychotechniek	140
VRIES, A. DE, Hoofdlijnen, ter verzekering van het verband tusschen Landsverdediging, Handel en Industrie	458

W.

WAAL, J. D. VAN DER, De Franschen en „de Loopgravenoorlog”. Tevens antwoord aan den kapitein van den Generalen Staf J. F. van der Vijver, inzake zijn ingezonden stuk . . .	198 en 264
WIARDI, W. H., Administratie bij de korpsen	92
Windzuigen bij militaire paarden, Mededeelingen omtrent de nadeelen van het veelvuldig voorkomen van ingewandswormen en het, door P. A. VAN DRIEST	643
WINTER, A. F. Q., Iets over Motor-Artillerie	636
WJIS, C. DE, De Electro-schok-torpedo's der Landmacht . . .	276

X.

X., De Fransche School	522
----------------------------------	-----

Z.

Zandkaart, De. Een belangrijk hulpmiddel bij het onderwijs, door C. P. BREST VAN KEMPEN	563
--	-----
